

בחירת השפעת סוג הדשן החנקני על מדדים וגטטיביים ומדדי יבול בבננה

תקציר

בישראל נהוג לדשן את הבננה באמון חנקתי על סמך נסיונות מהעבר, בעוד בעולם עיקר הדישון החנקני מתבסס על אוריאה שהינו דשן זול יחסית לשאר הדשנים החנקניים.

לאחרונה התגלעו ויכוחים בין אנשי המקצוע, מגדלים וחברות ההשקיה מהו הדשן המיטבי לגידול בננות. החלטנו לנסות ולתת מענה לסוגיה זו על ידי הפרדת סוגי הדשנים לפי סוג החנקן המאפיין כל אחד מהדשנים בניסוי.

סוגי החנקן הנבדקים הם: אוריאה- חנקן אמידי, חנקת אשלגן- חנקן חנקתי, חומצה חנקתית- חנקן חנקתי, אמון גפריתי- חנקן אמוניאקאלי ואמון חנקתי המשלב אמון וחנקת ביחס דומה.

במקביל ובאותו הניסוי נערוך השוואה בין דישון חנקתי בטול אשלגן כלורי (חנקת אשלגן -טיפול 2) לטיפול חנקתי עם אשלגן כלורי (חומצה חנקתית + אשלגן כלורי - טיפול 1) על מנת לנסות ולאמוד את נזקיו של הכלור המוגש למטע בעת השימוש באשלגן כלורי (כ 90 ק"ג כלור לדונם).

טיפולים

1. חומצה חנקתית + אשלגן כלורי - מעורבב ליחס 2.5-0-7.6.
2. חנקת אשלגן - יחס של 2.6-0-9.2.
3. אוראה 46% + אשלגן כלורי, מעורבב ליחס 4-0-12.
4. אמון גופרתי + אשלגן כלורי, הטיפול היחיד שמדושן משני מיכלים נפרדים, מדושן ביחס של 1 ל 3.
5. אמון חנקתי + אשלגן כלורי (עידית, ביקורת), יחס של 4-0-12.

בניסוי 6 חזרות, בכל חזרה 9 בתים נמדדים.

חלקת הניסוי נמצאת בחווה בבית אורן ונחה מבננות בשש השנים האחרונות, במהלך שנות המנוחה גודלו בחלקה גידולי שדה שונים.

לניסוי נבחר מועד נטיעה מאוחר, ה 20/8, מתוך כוונה לקבל פריחות 2/7-1/8 ולהימנע מהקדמה בפריחה אשר מניסיון עבר מעוות את תוצאות הניסוי.

מרווחי הנטיעה בניסוי הם 4.5*3.5 מ', 63.5 בתים לדונם *3 שתילים בבית = 190 אשכולות לדונם.

לניסוי נבחרה חלקה המושקית במים שפירים על מנת לנטרל השפעה של חנקן ואשלגן הנמצאים בערכים משתנים במים מושבים.

בעת מועד השתילה נלקחו דגימות קרקע מהחלקה על מנת לקבוע את רמות החנקן ההתחלתיות בניסוי ואת סוג הקרקע ומרכיביה.

בתאריך 18/10 בוצעו בדיקות קרקע נוספות על מנת לנטר את מצב היסודות בקרקע כתלות בסוגי הדשן המוגשים בניסוי- עדיין לא התקבלו התוצאות.

בחינת השפעה של הפחתת מנת הדשן החנקני בבננה

תקציר

בניסיון של מנות החנקן בחלקה האורגנית בקיבוץ החותרים קיבלנו רמזים כי יתכן שמנות חנקן גבוהות פוגעות במדדי האשכול, בניסיון האורגני השתמשנו בדשנים אורגנים שייתכן ויש להם השפעה נוספת מעבר לגודל מנת הדשן על תכונות האשכול. אי לכך החלטנו לפתוח ניסוי מקביל תוך שימוש בדשנים כימים על מנת לבדוק האם ניתן להפחית ממנות החנקן המשקיות ללא פגיעה באיכות האשכול, מועדי הפריחה, מספר האשכולות לדונם ומדדי היבול.

חלקת הניסוי נמצאת בחווה בבית אורן ונחה מבנות בשש השנים האחרונות, במהלך שנות המנוחה גודלו בחלקה גידולי שדה שונים.

לניסוי נבחר מועד נטיעה מאוחר ה 20/8 מתוך כוונה לקבל פריחות 2/7-1/8 ולהימנע מהקדמה בפריחה מה שמניסיון עבר מעוות את תוצאות הניסוי.

מרווחי הנטיעה בניסוי 4.5*3.5 מ', 63.5 בתים לדונם *3 שתילים בבית = 190 אשכולות לדונם.

לניסוי נבחרה חלקה המושקית במים שפירים על מנת לנטרל השפעה של חנקן ואשלגן הנמצאים בערכים משתנים במים מושבים.

בעת מועד השתילה נלקחו דגימות קרקע מהחלקה על מנת לקבוע את רמות החנקן ההתחלתיות בניסוי ואת סוג הקרקע ומרכיביה.

בתאריך 18/10 בוצעו בדיקות קרקע נוספות על מנת לנטר את מצב היסודות בקרקע כתלות בסוגי הדשן המוגשים בניסוי- עדיין לא התקבלו התוצאות.

שטח הניסוי בחווה מושקה במים שפירים.

טיפולים

6. דישון ברמה של 40% ממנת החנקן הממולצת כיום בחוף הכרמל והגליל.
7. דישון ברמה של 70% ממנת החנקן המומלצת כיום בחוף הכרמל והגליל.
8. דישון ברמה של 100% ממנת החנקן המומלצת כיום בחוף הכרמל והגליל.

*בעקבות תקלה דושנו שלושת הטיפולים בעודף במהלך חודשי אוגוסט וספטמבר כאשר טיפול 6 דושן ברמה של 100%, טיפול 7 דושן ברמה של 160% וטיפול 8 ברמה של 225%.

יסודות הזנה ומלחים בקרקע, עומק 0-30 ס"מ, תחילת ניסוי מצב אפס, קיץ 2015

8.2	חומציות	pH	תגובת הקרקע
1.18	dsi	E.C	מוליכות חשמלית
63.00	%	SP	אחוז רוויה
16.76	mg/kg	N-NO3	חנקן נטרטי
15.98	mg/kg	N-NH4	חנקן אמון
32.73	mg/kg	N	total N
56.94	mg/kg	P	זרחן זמין אולסן
199.26	mg/kg	K	CaCl2 אשלגן זמין
121.67	mg/l	Ca	סידן
27.84	mg/l	Mg	מגנזיום
77.48	mg/l	Na	נתרן
1.69	מחושב	SAR	יחס ספיחה
146.53	mg/l	Cl	כלור

הרכב מכני של הקרקע

15	%	חול
28	%	סילט
57	%	חרסית